Il survigilader dil circuit da pesca dalla Surselva digl Uffeci da catscha e pesca dil Grischun Roland Tomaschett (sen.) en discussiun cun Giusep Cadosch (amiez), president dall'Uniun da pescadurs Castrisch. FOTOS H. HUONDER

«La lavur dallas uniuns ei decisiva per la pesca»

«Di dalla pesca» dallas uniuns da pescadurs da Glion, Castrisch e Lumnezia a Glion

DA HANS HUONDER / ANR

■ El decuors dils davos decennis ei la pesca els flums semidada da rudien. Il motiv principal persuenter ei l'aua, respectivamein il nez da quella entras las ovras hidraulicas. Quellas cundiziuns semidadas pretendan engaschament per mantener la varietad dalla veta ellas auas. Ina impurtonta funcziun en favur dil manteniment dalla pesca prestan las uniuns e quellas ein sepresentadas la sonda alla publicitad. L'Associaziun dils pescadurs dalla Sviza ha proclamau ils 31 d'uost 2013 sco «Di dalla pesca». Uniuns cantunalas, regiunalas e localas duein sepresentar alla publicitad e quei di duei vegnir repetius ils onns vegnents. La caschun da mussar alla populaziun la muntada e la fascinaziun dalla pesca ei era vegnida nezegiada el cantun Grischun. En sis loghens han uniuns da pescadurs organisau programs varionts cun informaziuns e demonstraziuns davart la pesca. Denter auter ei quei era stau il cass en Surselva. Sin la plazza cumin a Glion ein las uniuns da pescadurs da Castrisch, Lumnezia e Glion sepresentadas als visitaders. Contribuiu alla buna informaziun el liug han era il circuit dalla Surselva digl Uffeci da catscha e pesca dil cantun Grischun sco era il Club da casting Cuera cun ina demonstraziun da far mustgas.

Ils medems problems

«Nus havein envidau tuttas uniuns da pescadurs dil contuorn da separticipar a quei di. La fin finala ein treis uniuns sedeclaradas promtas da cooperar e sepresentar alla publicitad», di *Reto Jost*, president dall'Uniun da pescadurs Val Lumnezia. Cun 35 commembras e commembers eis ella la pintga da quellas treis. L'uniun dispona d'ina atgna tratga da pèschs. Quels pèschs vegnan allura reparti sin las auas dall'entira Lumnezia. Il dubel gronda ei l'Uniun da pescadurs Castrisch che vegn presidiada da *Giusep Cadosch*. Ella ha gudignau avon quater onns il premi da promoziun dalla pesca grischuna per sias lavurs da renaturalisaziun. Als 75 commembers vegn purschiu sper las incumbensas da tgira e lavur era in program cun differentas activitads, surtut era da cumpignia. Quei vala era per l'Uniun da pescadurs Glion e contuorn. *Reto Gartmann* che presidiescha quella dapi 30 onns e ses consuprastonts animeschan medemamein lur commembras e commembers a bia lavur cumina e da tgira. Leutier s'auda – sco tier las uniuns da Lumnezia e Castrisch – era igl engaschi en favur dalla tratga da pèschs. Tuttas treis uniuns sbattan culs medems problems. «Per cletg savein nus sefidar d'ina buna gruppa da seniors. Ils giuvens han pauc interess da vegnir ell'uniun e da s'obligar da luvrar», di Reto Jost. Semegliontamein sepresenta la situaziun a Castrisch. «Avon ch'il cuors da pesca obligatori vegni introducius dil cantun organisavan nus sezs talas sentupadas d'instrucziun. Lu savevan nus plidentar directamein ils novizs. Oz fan els il cuors, van per la patenta e vulan semplamein ir alla pesca senza seligiar en in'uniun», declara Giusep Cadosch. Per Reto Jost ein las uniuns d'eminenta impurtonza per la pesca: «Senza uniuns fuss la pesca morta. Nossa lavur garantescha bunas populaziuns da pèschs. Quei stuess era esser egl interess dils giuvens e novizs.»

La pesca ei semidada

Parallelmein sper la tenuta da biars pescadurs ei era la pesca sco tala semidada. «Pli baul eran las differenzas dil quantum d'aua buc aschi grondas sco oz. Pigliar diesch pèschs avon la midada dallas prescripziuns ils onns otgonta era negin problem. Oz ston ins esser cuntents cun pauc. Per cletg ha il plascher vid la pesca prioritad e buc exnum il diember da pèschs pigliai», di Reto Gartmann che va alla pesca dapi 1972. Che la pesca ei semidada confirma era *Roland Tomaschett*, survigilader da pesca tier igl Uffeci da catscha e pesca dil cantun Grischun a Trun: «Il problem grond ei segiramein il pign quantum d'aua. Nus sperein ch'ei detti ina midada en quella direcziun. Empremas propostas persuenter ein sin meisa, il proxim temps ha ei num concretisar quellas dalla vart politica.» Ferton ch'il quantum d'aua restonta dallas ovras hidraulicas vegn migliuraus en connex cun engrondaziuns e sanaziuns dils implonts flessegia aunc adina pauc ni insumma negina aua en auters letgs da flums. Cheutras han era ils utschals specialisai sin pèschs, sco per exempl igl irun grisch, lev da far catscha. Che la pesca ei stada uonn relativamein magra ha denton era da far cun las schliatas cundiziuns d'aura la primavera. «L'aura freida ei buca stada d'avantatg», di Roland Tomaschett. Ils resuns dils pescadurs seigien trasatras negativs, oravontut pertuccont la pesca els flums.

Ina buna caussa

Il di dalla pesca che duei vegnir repetius ils onns vegnents vegn giudicaus dallas uniuns e digl uffeci per ina buna caussa. «Tenor miu manegiar ei quei ina excellenta caschun da propagar la pesca, mo era da far attents als problems che pertuccan quella», di Roland Tomaschett. Dil program sin la plazza cumin a Glion ei vegniu fatg stediamein diever. Uniuns ed uffeci han orientau ils visitaders davart las differentas specias da pèschs, denter auter cun pèschs vivs ord la Casa da pèschs cantunala a Trun. La revista ei vegnida cumpletada cun informaziuns, maletgs e videos. Medemamein ei vegniu dau in'investa ella lavur da crear mustgas per la pesca ed offerìu ina concurrenza da pescar.

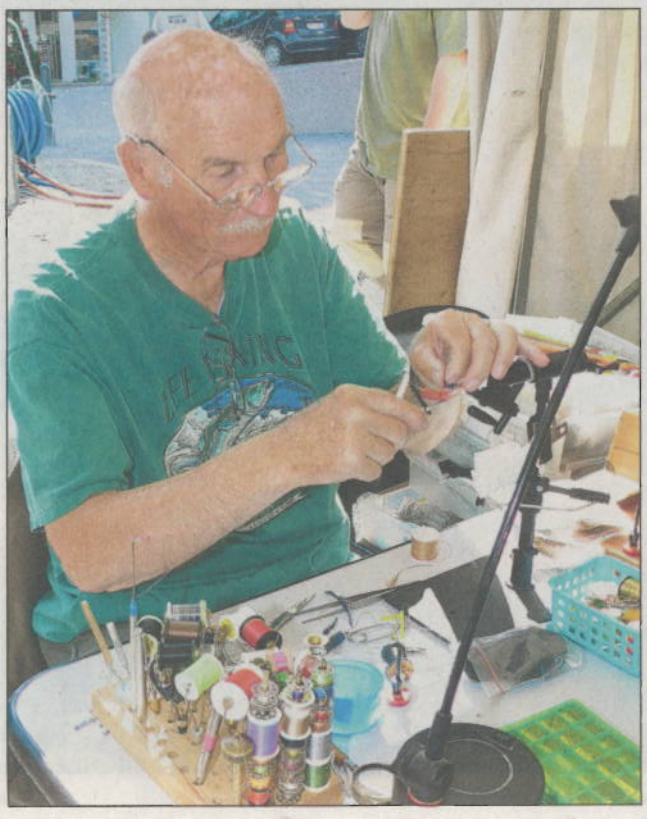

Crear mustgas per la pesca ei in art tut per sesez.

La concurrenza da pesca ha naturalmein era attratg e fascinau ils pli pigns.

Las treis uniuns da pescadurs han purschiu ina interessanta exposiziun davart la pesca.

Giuven e vegl ha saviu s'informar davart la pesca el cantun Grischun.

Era il gentar vegn preparaus da pescadur(a)s.

La varietad da mustgas per la pesca ei fetg gronda.